

ส่วนที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์ประกอบของแผนพัฒนาท้องถิ่น มีดังนี้

ลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและวิสัยทัศน์ในที่สุด มีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาล

๒. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ

๓. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรม การพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาห้าปี

๔. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเกี่ยวข้องระหว่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

นอกจากนี้ แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาท้องถิ่น ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้น โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาห้าปีนั้น มีสภาพความพร้อมอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม

๒. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาห้าปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบและรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการแปลงแผนยุทธศาสตร์การปฏิบัติในรอบระยะเวลาห้าปี ลดปัญหาความไม่แน่นอน และความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางการจัดการ ให้ผู้วางแผนมีสายตาว่างไกลมองเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหาความต้องการของประชาชนในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจเป้าหมายขององค์กร

๒) เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงห้าปีที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์ การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ในองค์กร เนื่องจากปรัชญาการวางแผน ยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้มีการยอมรับแนวคิดเชิงระบบ(System approach) มาใช้ในองค์กร ยุคปัจจุบัน

๓) เพื่อแสดงการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณ ประจำปีและนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนา

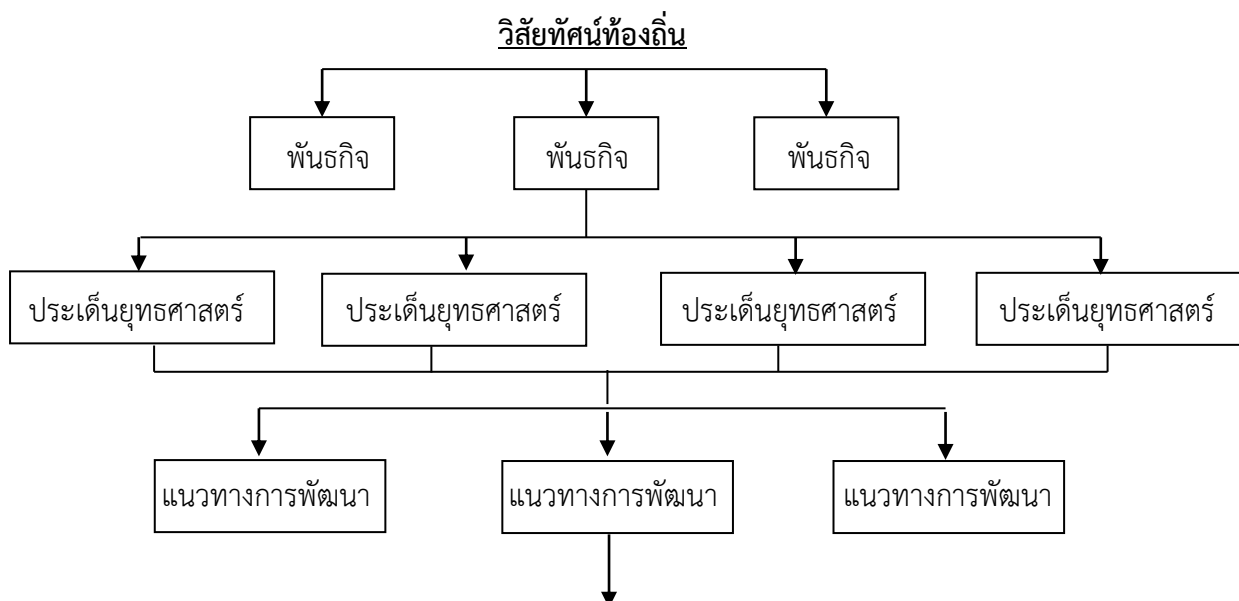
๔) เพื่อแสดงถึงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะ เฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ และเพื่อลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่เข้าซื้อไร่ทิศทาง เนื่องจากการวางแผนทำให้ มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจน และยังเป็นกรอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กรให้เหมาะสมกับ ลักษณะงาน ทั้งนี้ เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

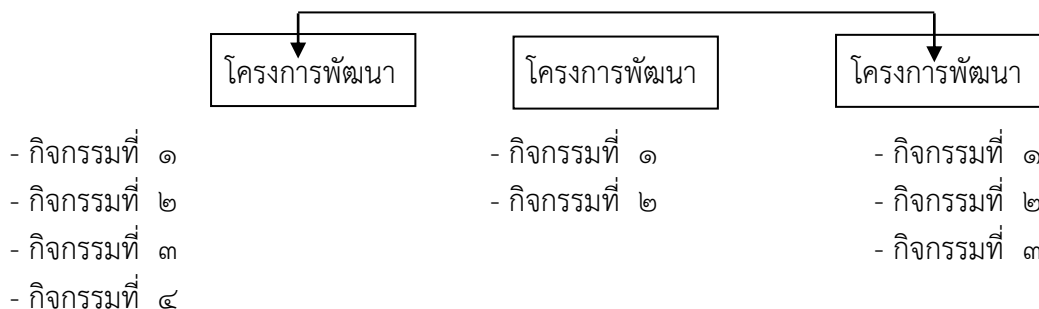
๕) เพื่อแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๖) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี

๗) เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน เนื่องจากการวางแผนขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลคำม่วง (ปี พ.ศ. (๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) และได้นำแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่น (๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) มา ทบทวนเพื่อปรับปรุง ดังนั้น ในการแก้ไขและเพิ่มเติมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในครั้งนี้ จึงเป็นการนำยุทธศาสตร์การ พัฒนา และแนวทางการพัฒนาที่ได้จัดทำไว้แล้วในปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เดิม มาทบทวนและดำเนินการจัดทำ แผนงาน/โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนงานความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้ว ก็ถึงขั้นตอนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางในการนำไปดำเนินการ ๗ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น ชี้แจงความสำคัญ วัตถุประสงค์ และความจำเป็นในการจัดทำทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ต่อผู้บริหารเพื่อทราบ ตลอดจนให้ทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป พร้อมกับขออนุมัติโครงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) แก้ไข เพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ และมีการกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ แจ้งโครงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)แก้ไข เพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ ที่ได้รับอนุมัติให้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดการแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติงานตามโครงการต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปรุยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปรุยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดประชุม เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาห้าปีเพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นปีต่อไป(เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่าจากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นทางการจัดการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่นปีต่อไป แต่สำหรับการจัดการแผนพัฒนาท้องถิ่นครั้งต่อไป(เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่าจากยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในปีต่อไป จะสามารถเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่เพิ่มเติมหรือตัดทอนลง

เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้วให้เวทีการประชุมร่วมกันพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่จะต้อง

ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาท้องถิ่น

โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการดังนี้

(๑) ให้พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์ หรือแนวทางการพัฒนา เช่น ในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเวทีการประชุมร่วมได้กำหนดโครงการพัฒนาด้านการตลาดฯ ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม โดยได้กำหนดโครงการปรับปรุง สถานที่ประวัติศาสตร์ ปราสาทเก่า หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าโครงการทั้งสองที่มาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาจะคนและยุทธศาสตร์กัน แต่มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้ในการเสริมสร้างรายได้แก่ประชาชน โดยการนำผลิตภัณฑ์มาขายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งหากกำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วจะต้องกำหนดห้วงระยะเวลาการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน

(๒) ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) ให้มีการลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในช่วงถัดไปด้วย เนื่องจากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่าห้าปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเนื่องไปในระยะยาวด้วย ซึ่งอาจจะยังสามารถระบุไว้ในช่วงสี่ปีของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นปีได้ เช่น โครงการจัดการขยะมูลฝอย อาจมีกิจกรรมหลากหลายที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง

(๔) เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้นในขั้นตอนการพิจารณากำหนดกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีข้อมูลที่นำมาประกอบการพิจารณา ดังนี้

- ๔.๑ งบประมาณรายรับ - รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔.๒ ทรัพยากรบริหารอื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔.๓ ภาศิการพัฒนาที่สามารถเข้าร่วมหรือมีภารกิจรับผิดชอบการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ

เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อย ๓ ประเภท คือ

๑. โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง กล่าวคือมีขีดความสามารถ ทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง
๒. โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการ จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนโดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ
๓. โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ และภาคเอกชน อันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วย ปฏิบัติและหน้าที่หน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ซึ่งมีกรอบในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนอยู่แล้ว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเสนอขอรับการสนับสนุนต้องอยู่ในเงื่อนไขของการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจดังกล่าว)

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล ให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษ ต้องการข้อมูลในห้วงเวลาใดและจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูลทั้งภายใน องค์กรและข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี นำข้อมูลปัญหาความต้องการ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป ซึ่งประกอบ ด้วย ๓ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การประเมินผลการพัฒนาเทศบาลปีที่ผ่านมา

๒. ทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

๓. การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเทศบาลในห้าปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

โดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมาคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมาและนำเสนอที่ประชุม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมา โดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ พัฒนา หลังจากการประเมินผลการพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว

ให้ที่ประชุมตามข้อ.๑ ร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน/ชุมชนในห้วงระยะเวลาห้าปี (ในกรณีดังกล่าวอาจคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้) ในกรณีที่เห็นว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ก็อาจกำหนดขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์ (แล้วนำไปปรับแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาต่อไป) ซึ่งการจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจะมีแนวทางการพัฒนา

ที่หลากหลายแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่จะมีความสำคัญความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมตามข้อ.๑ จะต้องจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวไม่ได้หมายความว่า แนวทางการพัฒนาที่ถูกลำดับความสำคัญในลำดับหลังๆ จะไม่ต้องนำมาปฏิบัติ เพราะการที่จะกำหนดแนวทางการพัฒนาทุกแนวทางได้รับการพิจารณาแล้วว่า ต้องดำเนินการแต่ในห้วงระยะเวลาสามปีของแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น อาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเน้นการปฏิบัติ วิธีการจัดลำดับความสำคัญมีหลายวิธี ตั้งแต่วิธีง่ายๆ คือ การประชุมตกลงกัน หรืออาจใช้วิธีการลงคะแนนคัดเลือกโดยใช้บัตรลงคะแนนเพื่อนำมารวมคะแนนและจัดลำดับวิธีการจัดลำดับความสำคัญที่เป็นวิทยาศาสตร์ อาจใช้วิธี Rating Scale หรือ Issues Graph หรือวิธีอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

๒. การทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนา ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี (พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๑)

เมื่อเทศบาลได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป รวมทั้งข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชน ซึ่งชุมชนได้ทำประชาคมส่งเข้ามายังเทศบาล ข้อมูลจากส่วนการบริหารต่าง ๆ และผลการประเมินการพัฒนาของเทศบาลในปีที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (Swot Analysis)

๓. การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาในห้วงห้าปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงห้าปีหลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้นควรที่จะได้วิเคราะห์ถึงความเป็นไปในแนวทางปฏิบัติ เพราะในการจัดลำดับความสำคัญอาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้น เพื่อทบทวนและยืนยันการจัดลำดับว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงหรือไม่เพื่อให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์ และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน และนโยบายของจังหวัด ของรัฐบาลมากที่สุด

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้วให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยปรับให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงห้าปีการกำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือกและโดยกิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมความหลากหลาย ซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ/กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นๆ หรือโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

(๒) พิจารณการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมควรพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

(๓) พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลการดำเนินการ เพื่อบรรจุกิจกรรมลงในปีต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(๔) พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม

ก. จากความจำเป็นเร่งด่วน

ข. ชีตความสามารถทรัพยากรการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการ ในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี โดยมีเค้าโครง

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมประเด็นหลักการพัฒนาปัญหา ความต้องการและข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมี เค้าโครงประกอบด้วย ๗ ส่วน ตามระเบียบการจัดทำแผน ดังนี้

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ส่วนที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ส่วนที่ ๓   สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ส่วนที่ ๔   ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงห้าปี
- ส่วนที่ ๕   บัญชีโครงการพัฒนา
- ส่วนที่ ๖   การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติและการติดตาม ประเมินผล

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดเวทีประชาคมแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สมบูรณ์ต่อไป

๓. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗   การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีกระบวนการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ ๔ ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจ เสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

เมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว สภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น และนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่นคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า สามสิบวัน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

๑. บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดมุ่งหมายปลายทาง ซึ่งเป็นงานชิ้นแรกของการวางแผนเพื่อให้องค์กรบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มีความชัดเจนจะช่วยให้การบริหารมีทิศทางในการดำเนินการที่สะดวก รวดเร็วมีประสิทธิภาพ
๒. ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้ สติปัญญาเพื่อคิดหาวิธีการให้องค์กรบรรลุถึงประสิทธิภาพ เนื่องจากฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานกัน กิจกรรมที่ดำเนินการมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๓. ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วย ลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต การวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต และได้พิจารณาหาแนวทางป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้
๔. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basic of control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารสามารถควบคุม เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

๕. ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและสร้างสรรค์ (Encourages innovation and Creativity) เนื่องจากการวางแผนเป็นการระดมปัญญาของคณะผู้ทำงานดำเนินการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กร

๖. พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรมีการแข่งขัน ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต

๗. พัฒนาการจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของผู้บริหารและสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ทั้งการวางแผนเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

๘. ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนสร้างความมั่นใจเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดหมายขององค์กรทำให้กิจกรรมต่าง ๆ มุ่งสู่จุดหมายเดียวกันจึงมีการประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนของงานในแต่ละฝ่ายขององค์กร

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นเครื่องที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด ทรัพยากรการบริหารหรือปัจจัยพื้นฐานทางการบริหาร ๔ ประการ (๔M) ประกอบไปด้วย

คน (Man = M) ซึ่งหมายความรวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่าง หลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างและอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

เงิน (Money = M) ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรฐานการประหยัดงบประมาณรายจ่าย

วัสดุอุปกรณ์ (Material = M) หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัย เพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมในการพัฒนาท้องถิ่น

การบริหารจัดการ (Method or Management = M) เป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนายั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

